

De Les: peuterdans

'Chaos hoort erbij'

Cathelijne Esser

Op kinderdagverblijven is veel behoefte aan peuterdansdocenten maar op dansacademies is nauwelijks tijd voor het leren lesgeven aan die doelgroep. Yvonne Dingjan startte daarom drie jaar geleden een acht maanden durende opleiding voor dansdocenten, peuterleidsters en iedereen die met peuters wil dansen.

De peuters van Kinderdagverblijf Marijke in Rotterdam krijgen iedere donderdagochtend vijfenveertig minuten dansles. In een lange trein komen veertien wagonnetjes schouder aan schouder de speelruimte binnengeschuifeld, doodstil zijn ze. Twee leidsters begeleiden hen en doen ook mee met de les. Niet alleen handig als er een kind moet plassen of een kusje op de knie nodig heeft. Voor Yvonne Dingjan is hun aanwezigheid een voorwaarde. Ze verwacht dat ze gemotiveerd meedoen. 'Het is belangrijk dat peuters het goede voorbeeld krijgen van vertrouwde leidsters,' legt ze uit. 'Als ik les ga geven op een nieuw kinderdagverblijf, bespreek ik van te voren uitvoerig met de leiding wat ik van hen verwacht en waarom. Het andere aanwezige personeel vraag ik ook hun medewerking te verlenen. Elke verstoring, zoals binnenlopen in de les, kan de peuters afleiden.'

Wakkere handen

De kinderen staan in een kring. Dikke truien worden uitgetrokken. 'Gaan jullie maar lekker zitten, dan krijgen jullie een stickertje.' Yvonne scheurt stukjes tape van een rol. 'En waar moet die ook alweer?'

'Onder je billen!' roept een peuter met een glitterriem in haar broek.

De stukjes tape worden op de vloer geplakt, ze mogen er bovenop gaan zitten.

'Hoe heet ik?' vraagt Yvonne als iedereen op zijn sticker zit. Dat weten ze allemaal. 'En wie ben jij?' vraagt ze aan het kind rechts van haar.

'Marleen!'

Ze herhalen de naam hardop en klappen er twee keer bij in hun handen, Mar-leen, op elke lettergreep één klap. Zo gaat het de kring rond.

'Jouw handen doen helemaal niet mee Jan!' ziet Yvonne. 'Zijn ze wel wakker?' Jan lacht.

Als de namen van alle kinderen geklapt zijn introduceert ze een nieuwe opdracht: 'Waar kun je het plaatje mee verstoppen?'

'Met je oor!' roept Gabriël.

Alle oren worden op de stickers gelegd.

'Sst, luister eens,' zegt Yvonne. 'zegt het plaatje iets?'

'Nee!' roepen de kinderen.

'En waar kun je het plaatje nog meer mee verstoppen?'

'Met je hoofd!' roept Marleen.

De kinderen zitten nu op hun knieën en leggen hun kruin op het plaatje.

'Kan je dat ook met losse handen?' daagt Yvonne uit.

Het lukt hen bijna allemaal zonder om te vallen.

'We gaan vandaag nog een keer dansen over Sneeuwwitje.' Het is de derde en laatste les waarin de mooiste van het land de hoofdrol speelt. Elke drie weken is er een nieuw

Beeldend denken en doen

Yvonne studeerde aan de kunstacademie en ontdekte als student de Afrikaanse dans. Ze was meteen verkocht. Uit de Afrikaanse danstraditie nam ze het dansen rond verhalen mee naar de peuterdanslessen. Al weer twaalf jaar geeft ze les aan die doelgroep. 'Er is een groot verschil tussen lesgeven aan peuters en kleuters. Kleuters hebben veel meer concentratievermogen en een grotere woordenschat. In een peuterdansles is het dus de kunst een balans te vinden tussen het

herhalen van onderdelen en geven van nieuwe prikkels, zoals motorische uitdagingen of het leren van nieuwe woorden. Docenten die niet gewend zijn les te geven aan peuters, schrikken wel eens van de chaos en zijn teleurgesteld dat ze geen orde kunnen scheppen. Maar chaos hoort erbij, een perfect lopende peuterles bestaat niet.'

De verhalen hebben vaak een link met het jaargetij. 'De kinderen zijn in een dansles niet alleen bezig met bewegen,

maar ook met hun taalontwikkeling. Zo schuw ik moeilijke woorden bijvoorbeeld niet. Laatst was er een verhaal waarin een circusdirecteur voorkwam.' En zit er een krokus in het verhaal, dan neemt Yvonne die mee naar de les en mogen de peuters hem van dichtbij bekijken en aanraken. Lesgeven aan peuters betekent beeldend denken en doen, in de taal van de peuter. 'De opdracht 'ga maar appels plukken' is veel duidelijker dan 'doe je armen in de lucht'.

thema. 'Ik werk altijd met een verhaal,' vertelt Yvonne later. 'Alle bewegingen worden daaraan opgehangen. De verhalen kunnen bestaande verhalen zijn, maar ook zelfgeschreven. Tijdens de opleiding staat het zelf schrijven van verhalen centraal. Ik stimuleer cursisten originele verhalen te verzinnen, regelmatig moeten ze die dan ook herschrijven omdat het nog beter kan.'

Ondeugende koningin

Yvonne gaat de kring rond met een sprookjesspiegel die verstopt kan worden achter twee deurtjes. De kinderen mogen erin kijken. 'Ga maar staan, we gaan de voeten wakker maken.' Uit een mp3-speler, op boxen aangesloten, klinkt muziek over het sprookje van de waterlelies waarin elfjes dansen. Voeten stampen op de stickers, knieën buigen, heupen draaien voorzichtige rondjes. 'We gaan nu een héél klein spiegeltje maken,' zegt Yvonne. De kinderen lopen naar het midden van de kring, hand in hand. Terug in de grote kring worden billen geschud, armen gezwaaid en handen boven het hoofd geklapt. Wouter valt van enthousiasme om. Hij krabbelt gewoon weer op. 'Waar zit je buik?' vraagt Yvonne. 'Hier!' roepen de kinderen. Yvonne trommelt met haar handen op haar buik, de peu-

ters doen haar na. 'En waar zitten je ellebogen?' Zo worden veel lichaamsdelen benoemd en wakkergetrommeld. 'Weten jullie nog, van de boze koningin die de mooiste wilde zijn?' vraagt Yvonne.

Ze staat in het midden van de kring, haar ogen zijn gesloten. De kring draait rond. Yvonne wijst met gestrekte arm in de ruimte. *Spiegeltje spiegeltje aan de wand, wie is de mooiste van het land?*

'Sneeuwwitje!' roepen de kinderen. Ze maken er een sprongetje bij. Yvonne's uitgestrekte arm wijst naar Gijs. 'Gijs is de mooiste!' roept ze, en ze kriebelt hem even op zijn buik. Hij giechelt.

'De boze koningin was niet de mooiste hè?' vraagt Yvonne. 'Die was ondeugend!' roept Willemijn, ze glundert.

'Wat deed ze dan?' vraagt Yvonne. 'Ze gaf sneeuw witje een appeltje!'

Voorjaars schoonmaak

Het bos is dichtbegroeid. De kinderen sluipen er behoedzaam doorheen. Yvonne gaat voorop. 'Schuif de takken maar een beetje opzij. Kijk eens, een riviertje! We gaan zwemmen!' Yvonne tiggert op haar buik over de vloer, de peuters tiggeren erachteraan.

Aan de overkant gekomen zijn ze ineens verdwaald, net als ▷

foto Hielke Grootendorst

Peuterdansdocent
Yvonne Dingjan
foto Hielke Grootendorst

Sneeuwitje. Bang zijn ze niet, maar joelen en gillen is wél leuk! 'En wat zag Sneeuwitje toen?' Yvonne heeft een modelbouwkasteel in haar handen. Ze zit op de grond, de kinderen hangen aan haar lippen. 'Zag ze een groot of een klein kasteel?'

'Klein!' weten ze allemaal.

Alle handjes mogen even aan het kasteel voelen. 'Hoe kunnen we daar nou naar binnen?'

Gijs weet het wel: 'Klein maken!'

Twee kinderen maken op hun knieën een poortje met hun armen. De anderen kruipen er één voor één onderdoor.

'Wat zien we binnen?'

'Bordjes!'

'Zullen we ze tellen?' Zeven bordjes tellen ze.

'Zouden er ook bedjes zijn?' vraagt Yvonne. De kinderen kruipen door het kleine kasteel, op zoek naar de bedden. Na het tellen van de bedjes en het doen van een dwergen-slaapje, gaan ze kijken wat de dwergen aan het doen zijn in het bos. Ze weten het al: houthakken en zagen.

'Het werk zit er op voor vandaag,' zegt de grootste dwerg. In rij lopen de dwergen weer naar huis. Jan mag voorop. Terug in het kasteel is het werk nog niet klaar: er moet gepoetst worden! Met denkbeeldige bezems vegen ze de hele vloer schoon. Yvonne pakt een stapel boerenzakdoe-

ken uit een hengselmand en deelt ze uit. De peuters poetsen alles wat ze tegenkomen. Het raam, de vloer, stoelen, plinten, ook de rand onder de vensterbank. Kobus slaat zelfs het opschrijfboekje van de journalist niet over, de binnen- én buitenkant worden op grondige wijze van alle vuil ontdaan.

Boem!

Yvonne pakt de spiegel er weer bij. Die zegt nog steeds dat Sneeuwitje de mooiste van het land is. De koningin is boos! De juf heeft een zakdoek om haar hoofd geknoopt. 'Ben ik zo een echte heks?' vraagt ze aan de peuters. Die knikken. De heks draagt een mand aan haar arm waarin echte appels zitten. Straks mogen ze allemaal een nephapje nemen van de echte appel.

'Is het echt een giftige appel?' wil Marleen nog even zeker weten.

De juf stelt haar gerust.

'Wat gebeurt er als sneeuwitje een hapje van de appel heeft genomen?' vraagt de heks.

'Boem!' roepen twee jongens.

Inderdaad, Sneeuwitje valt na het eten van de appel op de grond in slaap.

'Is er iemand thuis?' vraagt een kraakstem.

'Ja!' gillen ze allemaal.

'Willen jullie misschien een hapje?'

Eén voor één krijgen ze een hapje van de heks, en allemaal vallen ze daarna op de grond, waar ze eindeloos en kris-kras over de vloer rollen om langzaam tot stilstand te komen. Zzz...

'En hier is de prins,' Yvonne heeft Kobus bij de hand genomen, 'en die gaat jullie wakkerkussen.' Prins Kobus kust alle prinses en prinsessen op hun wangen en voorhoofden.

'We gaan het hele verhaaltje opruimen, ga maar op jullie plaatje zitten.' Yvonne zit op de grond met haar voetzolen tegen elkaar aan. De kinderen weten dat de bedoeling is, ze maken net als hun juf een 'mandje' van hun benen.

'Wat gaan we opruimen?' vraagt Yvonne.

'De heks!' roept Marleen. De heks wordt gauw in het mandje gestopt. 'Diep wegstoppen hoor, anders komt ze terug!' Daarna volgen alle dwergen, de prins en Sneeuwitje.

'Hupakee!' roept Wouter. De bezems en 'het drinken', de spiegel en de appels worden ook nog opgeruimd.

'Zullen we kijken of de mand dicht kan?' Yvonne duwt haar knieën naar elkaar toe. Het mandje is dicht, het sprookje uit. ◀

www.peuterdans.nl